

تعهدنامه‌ی اصالت اثر و رعایت حقوق دانشگاه محقق اردبیلی

تمامی حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج، ابتکارات، اختراعات و نوآوری‌های ناشی از انجام این پژوهش، متعلق به **دانشگاه محقق اردبیلی** می‌باشد. نقل مطلب از این اثر، با رعایت مقررات مربوطه و با ذکر نام دانشگاه محقق اردبیلی، نام استاد راهنمای و دانشجو بلامانع است.

اینجانب مهدی اسبرزاده دانش آموخته‌ی مقطع کارشناسی ارشد رشته‌ی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش فیزیولوژی ورزشی دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی به شماره دانشجویی ۹۰۱۱۷۳۱۰۱ که در تاریخ ۹۲/۰۶/۱۳ از پایان‌نامه‌ی تحصیلی خود تحت عنوان بررسی تأثیر هشت هفته تمرین ورزشی در محدوده LTP₁ و LTP₂ بر متغیرهای قلبی تنفسی دانشجویان پسر غیرفعال دفاع نموده‌ام، متعهد می‌شوم که:

- (۱) این پایان‌نامه را قبلاً برای دریافت هیچ گونه مدرک تحصیلی یا به عنوان هر گونه فعالیت پژوهشی در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و پژوهشی داخل و خارج از کشور ارائه ننموده‌ام.
- (۲) مسئولیت صحت و سقم تمامی مندرجات پایان‌نامه‌ی تحصیلی خود را بر عهده می‌گیرم.
- (۳) این پایان‌نامه، حاصل پژوهش انجام شده توسط اینجانب می‌باشد.
- (۴) در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و مقررات مربوطه و با رعایت اصل امانتداری علمی، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در متن و فهرست منابع و مأخذ ذکر ننموده‌ام.
- (۵) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده یا هر گونه بهره برداری اعم از نشر کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان‌نامه را داشته باشم، از حوزه‌ی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه محقق اردبیلی، مجوزهای لازم را اخذ نمایم.
- (۶) در صورت ارائه‌ی مقاله‌ی مستخرج از این پایان‌نامه در همایش‌ها، کنفرانس‌ها، سمینارها، گردهمایی‌ها و انواع مجلات، نام دانشگاه محقق اردبیلی را کنار نام نویسنده‌گان (دانشجو و استاد راهنمای و مشاور) ذکر نمایم.
- (۷) چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن (منجمله ابطال مدرک تحصیلی، طرح شکایت توسط دانشگاه و ...) را می‌پذیرم و دانشگاه محقق اردبیلی را مجاز می‌دانم با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات مربوطه رفتار نماید.

نام و نام خانوادگی دانشجو: مهدی اسبرزاده

امضا

تاریخ

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه برای دریافت درجهٔ کارشناسی ارشد
در رشتهٔ تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش فیزیولوژی ورزشی

عنوان:

بررسی تأثیر هشت هفته تمرین ورزشی در محدوده LTP_1 و LTP_2 بر متغیرهای قلبی تنفسی دانشجویان پسر غیرفعال

استاد راهنما:

آقای دکتر معرفت سیاه‌کوهیان

استاد مشاور:

آقای دکتر لطفعلی بلبلی

پژوهشگر:

مهدی اسبرزاده

دانشگاه محقق اردبیلی

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه برای دریافت درجه‌ی کارشناسی ارشد

در رشته‌ی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش فیزیولوژی ورزشی

عنوان:

بررسی تأثیر هشت هفته تمرین ورزشی در محدوده LTP₁ و LTP₂ بر متغیرهای قلبی

تنفسی دانشجویان پسر غیرفعال

پژوهشگر:

مهندی اسبرزاده

..... ارزیابی و تصویب شده توسط کمیته داوران پایان نامه با درجه

امضاء	سمت	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی
	استاد راهنمای و رئیس کمیته داوران	دانشیار	دکتر معرفت سیاه کوهیان
	استاد مشاور	استادیار	دکتر لطفعلی بلبلی
	داور	دانشیار	دکتر عباس معمار باشی

تّقدیم به بہترین و ارزشمند ترین هدیه پروردگارم

م در و م ا د ر م ه ر ب ا ن م

۸

تّهاد لیل بودن و ماند نم دوستان دارم.

پا سکناری

پاس دستیش خود را قبل از هر کس و هر چیز تقدیم به پیگاه یکانه ترین دستگرد، خداوند مهران می‌کنم که مران درست آفرید تو ان آموختن داد و در بسترین مسیر که همان‌گه فرازیری داشت قرار داد.

سپس خانواده ام را پس می‌کویم مخصوصاً پدر و مادر عزیزم، که مهربانی صبر و همایشان بموارد پشتونه تلاش من بوده وجودشان برایم بهم مهربوده و امید.

از استاد راهنمای گرالقدرم، جناب دکتر معرفت یاه گهیان، که تلاش و بحث را با محبت بی دین شان برگشته‌های از علم و ایمان ره تو شده ام ساختند و فرزانه زیستن را به من آموختند پا سکنارم، و دنیایت اخلاص، سلامتی و موقیت روز افزون را زدگاه احیت برای این بزرگوار خواستارم.

از زحمات جناب آقای دکتر لطفعلی بلبلی که بعونان مشاوره پلیان نامه دب مقصد رساندن این پژوهش مارایاری رسانند شکر می‌کنم.

از استاد خوبم جناب آقای دکتر عباس معارباشی که زحمت بازخوانی و داوری پلیان نامه را قبل فرموده و ما را از نظرات منید و ارزشمند خویش بهره مند ساختند بی‌نهایت پا سکنارم.

هم چنین از جناب آقای آیدین ولی زاده سخاطر زحمات فراوانی که برای این جانب کشیده‌نایت پاس و قدردانی را دارم.

دنیایت از تامی دوستان خوبم، که با تکیه بر دوستی و محبت شان توانستم این پژوهه را به پلیان بر سانم و کیه عزیزانی که هر کدام به نوعی د طول این پژوهه مارایاری نمودند کمال شکر را دارم و از خداوند منان سلامتی و سر بلندی را برای بهم این عزیزان خواستارم.

نام: مهدی	نام خانوادگی دانشجو: اسبرزاده
عنوان پایان‌نامه: بررسی تأثیر هشت هفته تمرین ورزشی در محدوده LTP_1 و LTP_2 بر متغیرهای قلبی- تنفسی	دانشجویان پسر غیرفعال
استاد مشاور: دکتر لطفعلی بلبلی	استاد راهنما: دکتر معرفت سیاه‌کوهیان
رشته: تربیت بدنی و علوم ورزشی	مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد
دانشگاه: محقق اردبیلی	گرایش: فیزیولوژی ورزشی
تعداد صفحات: ۱۲۰	تاریخ دفاع: ۹۲/۰۶/۱۳
دانشکده: علوم تربیتی و روان‌شناسی	چکیده: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیرهشت هفته تمرین ورزشی در محدوده LTP_1 و LTP_2 بر متغیرهای قلبی تنفسی دانشجویان پسر غیرفعال انجام شد. روش پژوهش: ۲۲ مرد غیرفعال با میانگین سنی $۱۹/۹\pm ۱/۳$ سال، قد $۱۷۳/۳۶\pm ۵/۳$ سانتی‌متر و توده بدن $۶۷/۳۶\pm ۹/۴$ کیلوگرم به روش نمونه‌گیری تصادفی در دو گروه LTP_1 (۱۲ نفر، $HR_{max} = ۸۶\%$) و LTP_2 (۱۰ نفر، $HR_{max} = ۸۰\%$) قرار گرفتند. تمرینات به مدت ۸ هفته و هر هفته ۳ جلسه اجرا شد. قبل از شروع پژوهش، بعد از ۴ هفته تمرین و پس از ۸ هفته تمرینات آزمون‌ها آزمون فزاینده نوارگردان را برای تعیین متغیرهای قلبی تنفسی اجرا کردند. داده‌ها با روش اندازه‌گیری‌های مکرر و آزمون تعقیبی بونفرونی در سطح معنی‌داری ($P < 0.05$) تجزیه و تحلیل شدند. نتایج: پس از تمرینات، تغییرات معنی‌داری در $HRDP$ ، VO_{2max} ، vAT ، LTP_1 تغییر معنی‌داری نداشت ($P = 0.108$)، در حالی‌که در گروه LTP_2 به‌گونه‌ای معنی‌دار افزایش یافت ($P < 0.005$). vVO_{2max} به ترتیب در گروه‌های LTP_1 و LTP_2 حدود $1/83$ و $2/6$ کیلومتر در ساعت به‌گونه‌ای معنی‌دار افزایش یافت ($P < 0.009$). همچنین، P_{ETCO_2} ، RER_{max} و AT در هر دو گروه تمرینی افزایش معناداری داشت ($P < 0.05$). به علاوه، کاهش معنی‌داری در ضربان قلب و فشار خون استراحت در هر دو گروه وجود داشت ($P < 0.05$). همچنان، تفاوت معنی‌داری در متغیرهای اندازه‌گیری شده بین گروه‌های تمرینی وجود نداشت. نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد، هنگامی که حجم تمرین کنترل می‌شود، تمرین در LTP_1 به طور مؤثرتری فاکتورهای قلبی تنفسی را در مردان غیرفعال بهبود می-بخشد.

فهرست مطالب

صفحه	شماره و عنوان مطالب
فصل اول: کلیات پژوهش	
۲	۱-۱- مقدمه.....
۴	۱-۲- بیان مسئله.....
۷	۱-۳- فرضیات پژوهش.....
۹	۱-۴- اهداف تحقیق.....
۹	۱-۴-۱- هدف کلی.....
۹	۱-۴-۲- اهداف ویژه.....
۱۱	۱-۵- ضرورت و اهمیت پژوهش.....
۱۲	۱-۶- محدودیت‌های تحقیق.....
۱۲	۱-۶-۱- محدودیت‌های قابل کنترل.....
۱۳	۱-۶-۲- محدودیت‌های غیر قابل کنترل.....
۱۳	۱-۷- تعریف عملیاتی واژگان و اصطلاحات.....
فصل دوم: مبانی نظری پژوهش	
۱۸	۲-۱- مقدمه.....
۱۸	۲-۲- مفهوم آستانه بی‌هوایی.....
۱۹	۲-۳- تمرین و آستانه بی‌هوایی.....
۲۲	۲-۴- تمرین هوایی.....
۲۵	۲-۵- تمرین بی‌هوایی.....
۲۷	۲-۶- منابع انرژی و تولید اسید لاکتیک در جریان تمرین فزاینده.....
۳۰	۲-۷- روش‌های مختلف برای تعیین اولین آستانه (هوایی) و دومین آستانه (هوایی) در طول تمرین فزاینده قلبی- ریوی
۳۷	۲-۸- پیشینه تحقیق.....

فصل سوم: مواد و روش پژوهش

۴۸.....	۱-۳ - مقدمه
۴۸.....	۲-۳ - روش پژوهش
۴۸.....	۳-۳ - طرح پژوهش
۴۹.....	۴-۳ - جامعه آماری
۴۹.....	۵-۳ - نمونه و روش نمونه‌گیری
۴۹.....	۶-۳ - متغیرهای پژوهش
۴۹.....	۶-۳ - ۱- متغیرهای مستقل:
۴۹.....	۶-۳ - ۲- متغیرهای وابسته:
۵۰.....	۷-۳ - روش‌های جمع آوری اطلاعات
۵۱.....	۸-۳ - ۱- اندازه‌گیری قد و وزن
۵۲.....	۸-۳ - ۲- اندازه‌گیری ترکیب بدنی
۵۲.....	۸-۳ - ۱-۲- روش اندازه‌گیری چربی زیر جلدی
۵۳.....	۸-۳ - ۳- اندازه‌گیری مقادیر درصد چربی
۵۴.....	۸-۳ - ۴- شاخص وزن بدن
۵۴.....	۸-۳ - ۵- وزن بدون چربی بدن
۵۴.....	۸-۳ - ۶- روش اندازه‌گیری فشار خون و ضربان قلب استراحت
۵۵.....	۹-۳ - روش اندازه‌گیری متغیرهای قلبی - تنفسی
۵۵.....	۹-۳ - ۱- روش برآورد توان هوایی بیشینه ($VO_{2\max}$)
۵۵.....	۹-۳ - ۲- روش تعیین آستانه تهیی های (VT)
۵۶.....	۹-۳ - ۳- روش تعیین آستانه بیهوایی (AT)
۵۶.....	۹-۳ - ۴- روش تعیین O_2 -Puls
۵۶.....	۹-۳ - ۱۰- روش‌های غیرتهاجمی تعیین آستانه بیهوایی
۵۶.....	۱۰-۳ - ۱- روش RER

۵۶.....	-۲- روش کنترل معادل تهويه‌ای اکسیژن.....	-۱۰-۳
۵۷.....	-۳- روش نقطه شکست خربان قلب (Dmax).....	-۱۰-۳
۵۸.....	-۴- روش نقطه جبران تنفس (RCP).....	-۱۰-۳
۵۸.....	-۵- روش اجرای پروتکل وابسته به فرد.....	-۱۱-۳
۵۸.....	-۶- پروتکل‌های تمرینی.....	-۱۲-۳
۵۸.....	-۷- روش‌های آماری.....	-۱۳-۳

فصل چهارم: نتایج و یافته‌های پژوهش

۶۱.....	-۱- مقدمه.....	-۴
۶۱.....	-۲- یافته‌های توصیفی پژوهش.....	-۴
۶۴.....	-۳- یافته‌های استنباطی.....	-۴
۶۴.....	-۴- ۱- آزمون فرضیه اول.....	-۴
۶۶.....	-۴- ۲- آزمون فرضیه دوم.....	-۴
۶۹.....	-۴- ۳- آزمون فرضیه سوم.....	-۴
۷۱.....	-۴- ۴- آزمون فرضیه چهارم.....	-۴
۷۴.....	-۴- ۵- آزمون فرضیه پنجم.....	-۴
۷۶.....	-۴- ۶- آزمون فرضیه ششم.....	-۴
۷۸.....	-۴- ۷- آزمون فرضیه هفتم.....	-۴
۸۱.....	-۴- ۸- آزمون فرضیه ششم.....	-۴
۸۳.....	-۴- ۹- آزمون فرضیه نهم.....	-۴
۸۵.....	-۴- ۱۰- آزمون فرضیه نهم.....	-۴
۸۷.....	-۴- ۱۱- آزمون فرضیه یازدهم.....	-۴
۹۰.....	-۴- ۱۲- آزمون فرضیه دوازدهم.....	-۴

فصل پنجم: نتیجه‌گیری و بحث

۹۴.....	-۱- مقدمه.....	-۵
---------	----------------	----

۹۶	۲-۵- بحث.....
۹۶	۱-۲-۵- شاخص‌های قلی - تنفسی.....
۱۰۱	۳-۵- نتیجه‌گیری.....
۱۰۲	۴-۵- پیشنهادات.....
۱۰۲	۱-۴-۵- پیشنهادات کاربردی.....
۱۰۲	۲-۴-۵- پیشنهاداتی برای پژوهشات آینده.....
۱۰۳	منابع فارسی:
۱۰۴	منابع لاتین:

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۲-۱: اصول تمرین هوایی	۲۵
جدول ۲-۲: اصول تمرین بیهوایی	۲۷
جدول ۲-۳: اصطلاحات مختلف برای آستانه اول و آستانه دوم	۲۹
جدول ۴-۱: میانگین و انحراف استاندارد شاخص‌های آنتروپومتریکی و فیزیولوژیکی گروه تمرینی LTP ₁	۶۲
جدول ۴-۲: میانگین و انحراف استاندارد شاخص‌های آنتروپومتریکی و فیزیولوژیکی گروه تمرینی LTP ₂	۶۳
جدول ۴-۳: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای نسبت تبادل تنفسی در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون	۶۴
جدول ۴-۴: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای نسبت تبادل تنفسی در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون	۶۵
جدول ۴-۵: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی نسبت تبادل تنفسی بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون	۶۵

جدول ۴-۶: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر حداکثر اکسیژن مصرفی در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۶۷
جدول ۴-۷: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای حداکثر اکسیژن مصرفی در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۶۷
جدول ۴-۸: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی حداکثر اکسیژن مصرفی بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۶۸
جدول ۴-۹: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای سرعت در $VO_{2\max}$ در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۶۹
جدول ۴-۱۰: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای سرعت در $VO_{2\max}$ در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۰
جدول ۴-۱۱: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی سرعت در $VO_{2\max}$ دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۰
جدول ۴-۱۲: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای آستانه بی‌هوایی در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۲
جدول ۴-۱۳: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای آستانه بی‌هوایی در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۲
جدول ۴-۱۴: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی آستانه بی‌هوایی بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۳
جدول ۴-۱۵: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای سرعت در آستانه بی‌هوایی در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۴
جدول ۴-۱۶: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای سرعت در آستانه بی‌هوایی در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۴

- جدول ۴-۱۷: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی سرعت در آستانه بی‌هوایی بین دو گروه تمرینی LTP₁ و LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۵
- جدول ۴-۱۸: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار سهمی اکسیژن در پایان حجم جاری در گروه تمرینی LTP₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۶
- جدول ۴-۱۹: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار سهمی اکسیژن در پایان حجم جاری در گروه تمرینی LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۷
- جدول ۴-۲۰: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی فشار سهمی اکسیژن در پایان حجم جاری بین دو گروه تمرینی LTP₁ و LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۷
- جدول ۴-۲۱: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار سهمی دی‌اکسیدکربن در پایان حجم جاری در گروه تمرینی LTP₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۹
- جدول ۴-۲۲: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار سهمی دی‌اکسیدکربن در پایان حجم جاری در گروه تمرینی LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۷۹
- جدول ۴-۲۳: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی فشار سهمی دی‌اکسیدکربن در پایان حجم جاری بین دو گروه تمرینی LTP₁ و LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۸۰
- جدول ۴-۲۴: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای نقطه شکست ضربان قلب در گروه تمرینی LTP₁ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۸۱
- جدول ۴-۲۵: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای نقطه شکست ضربان قلب در گروه تمرینی LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۸۱
- جدول ۴-۲۶: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی نقطه شکست ضربان قلب بین دو گروه تمرینی LTP₁ و LTP₂ در سه مرحله پیش‌آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۸۲
- جدول ۴-۲۷: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر نبض اکسیژن در گروه تمرینی LTP₁ در سه مرحله پیش-آزمون، میان‌آزمون و پس‌آزمون ۸۳

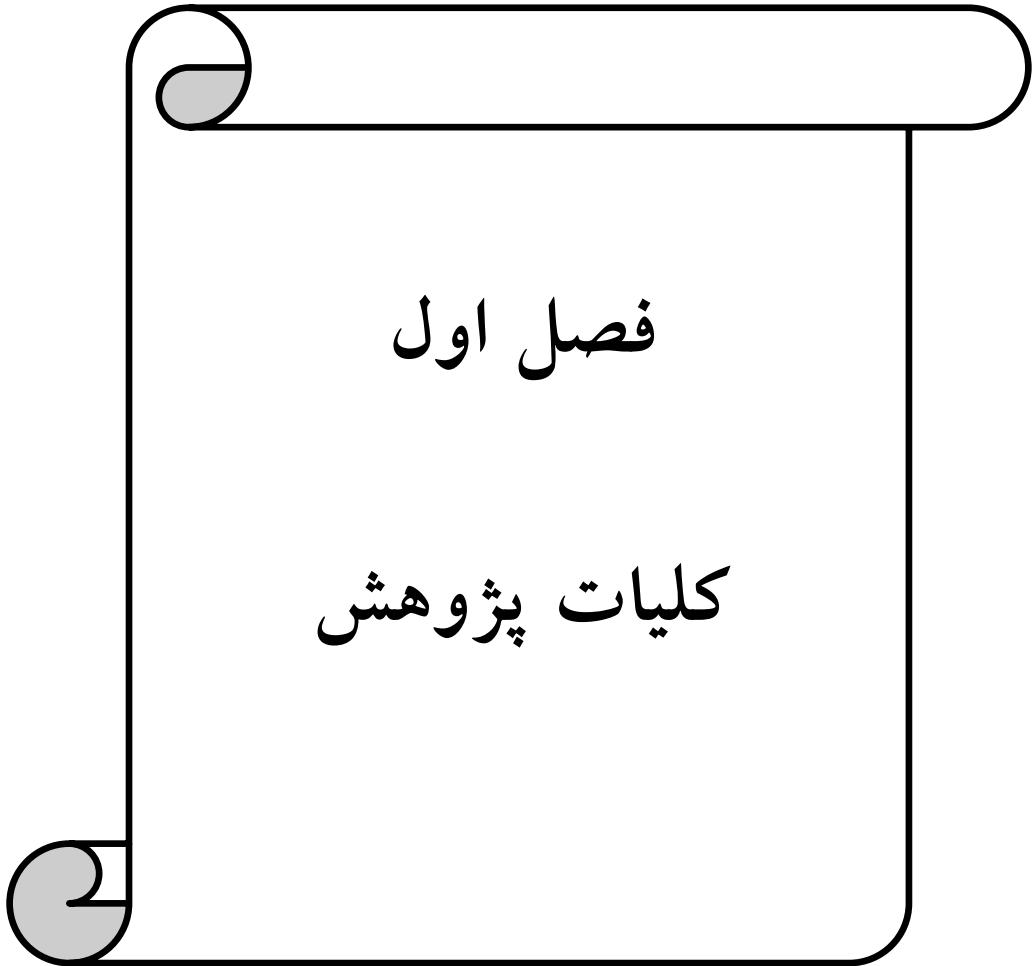
جدول ۴-۲۸: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای نبض اکسیژن در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۳
جدول ۴-۲۹: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی نبض اکسیژن بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۴
جدول ۴-۳۰: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای ضربان قلب استراحت در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۵
جدول ۴-۳۱: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای ضربان قلب استراحت در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۶
جدول ۴-۳۲: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی ضربان قلب استراحت بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۷
جدول ۴-۳۳: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار خون دیاستولی در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۸
جدول ۴-۳۴: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار خون دیاستولی در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۸
جدول ۴-۳۵: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی فشار خون دیاستولی بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۹
جدول ۴-۳۶: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار خون سیستولی در گروه تمرینی LTP ₁ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۹۰
جدول ۴-۳۷: نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر برای فشار خون سیستولی در گروه تمرینی LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۹۱
جدول ۴-۳۸: تحلیل واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر بر روی فشار خون سیستولی بین دو گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۹۱

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
..... شکل ۱-۲: دو آستانه و سه مرحله تولید انرژی	۲۹
..... شکل ۲-۲: افزایش منحنی خطی لاكتات خون در ارتباط با بارکار	۳۱
..... شکل ۲-۳: نمودار VE در مقابل بارکار	۳۲
..... شکل ۲-۴: نمودار تعیین آستانه‌ی بی‌هوایی به روش RER	۳۲
..... شکل ۲-۵: تعیین آستانه‌ی بی‌هوایی از طریق VCO_2 در مقابل بارکار	۳۳
..... شکل ۲-۶: روش V-slope برای تعیین آستانه‌ی بی‌هوایی	۳۳
..... شکل ۲-۷: منحنی VE/VCO_2 در مقابل بارکار	۳۴
..... شکل ۲-۸: منحنی $P_{ET}O_2$ در مقابل بارکار	۳۴
..... شکل ۲-۹: منحنی VO_2 در مقابل بارکار	۳۵
..... شکل ۱۰-۲: منحنی ضربان قلب در مقابل بارکار	۳۵
..... شکل ۱۱-۲: منحنی VE در مقابل بارکار	۳۶
..... شکل ۱۲-۲: منحنی VE/VO_2 در مقابل بارکار	۳۶
..... شکل ۱۳-۲: منحنی $P_{ET}CO_2$ در مقابل بارکار	۳۶
..... شکل ۱-۳: دستگاه قد و وزن سنج Seca	۵۲
..... شکل ۲-۳: دستگاه چربی سنج مدل Harpenden	۵۳
..... شکل ۳-۳: فشار سنج دیجیتالی	۵۴
..... شکل ۳-۴: روش تعیین D_{max} با استفاده از روش HRDP	۵۷

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱: تغییرات میزان نسبت تبادل تنفسی گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۶۶
نمودار ۴-۲: تغییرات میزان $\text{VO}_{2\text{max}}$ گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۶۸
نمودار ۴-۳: تغییرات میزان $\text{vVO}_{2\text{max}}$ گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۷۱
نمودار ۴-۴: تغییرات میزان آستانه بیهوایی گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۷۳
نمودار ۴-۵: تغییرات میزان سرعت در آستانه بیهوایی گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۷۵
نمودار ۴-۶: تغییرات میزان PETO ₂ گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۷۸
نمودار ۴-۷: تغییرات میزان PETCO ₂ گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۰
نمودار ۴-۸: تغییرات میزان نقطه شکست ضربان قلب گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۲
نمودار ۴-۹: تغییرات میزان O ₂ -Pulse گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۴
نمودار ۴-۱۰: تغییرات میزان ضربان قلب استراحت گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۷
نمودار ۴-۱۱: تغییرات میزان فشار خون دیاستولی گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۸۹
نمودار ۴-۱۲: تغییرات میزان فشار خون سیستولی گروه تمرینی LTP ₁ و LTP ₂ در سه مرحله پیش آزمون، میان آزمون و پس آزمون	۹۲

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

در وضعیت‌های استراحت و در تمرینات آهسته، بین تولید و دفع لاكتات خون حالت تعادل وجود دارد (بروکس^۱، ۲۰۰۰). آستانه لاكتات^۲ اشاره به شدتی از فعالیت ورزشی دارد، که در آن افزایش ناگهانی در سطوح لاكتات خون وجود دارد. اگر چه عوامل فیزیولوژیکی دقیق آستانه لاكتات هنوز حل نشده است، اما مکانیسم‌های کلیدی مانند کاهش دفع لاكتات، افزایش فراخوانی واحدهای حرکتی تند انقباض، عدم تعادل بین گلیکولیز و تنفس میتوکندریایی و ایسکمی (کاهش جریان خون) یا هیپوکسی (کاهش حجم اکسیژن در خون) در آن دخالت دارند (رابرتس و روبرگز^۳، ۱۹۹۷). بر اساس پژوهش‌ها، حداکثر اکسیژن مصرفی ($VO_{2\max}$) به عنوان مؤلفه کلیدی برای موفقیت در فعالیت‌های ورزشی طولانی مدت در نظر گرفته شده است (باسه و هولی^۴، ۲۰۰۰). به هر حال، بیشتر محققان اخیر گزارش کرده‌اند که آستانه لاكتات مناسب‌ترین پیش‌بینی کننده اجرا در ورزش‌های استقامتی است. مطالعات به‌طور مکرر همبستگی بالای را بین عملکرد در ورزش‌های استقامتی همچون دویدن، دوچرخه سواری، با حداکثر بار کار یکنواخت در آستانه لاكتات یافته‌اند (مک آردل و همکاران^۵، ۱۹۹۶).

-
1. Brooks et al.
  2. Lactate Threshold.
  3. Roberts and Robergs.
  4. Bassett and Howley.
  5. McKardle et al.

چندین مطالعه نشان داده‌اند که میزان سازگاری در پاسخ به تمرینات، به‌عواملی مانند شدت، حجم، فرکанс و سطح آمادگی جسمانی اولیه بستگی دارد. عوامل دیگری همچون سن و وراثت نیز به‌عنوان عوامل مؤثر بر پاسخ تمرینی گزارش شده‌اند. همچنین مطالعات نشان داده‌اند که شدت تمرین را می‌توان بر پارامتر تمرینی مؤثر بر آمادگی قلبی تنفسی است (Mujika^۱, ۱۹۹۸). مناطق شدت تمرینی را می‌توان بر اساس غلظت لاكتات خون در طول تمرینات فزاینده تعیین کرد (Kindermann و Hämkarlan^۲, ۱۹۷۹). شدت-های پایین‌تر از آستانه لاكتات را می‌توان به‌عنوان منطقه یک، بین آستانه لاكتات و نقطه چرخش لاكتات را به‌عنوان منطقه دو، و بزرگ‌تر از نقطه چرخش لاكتات را به عنوان منطقه سه، طبقه‌بندی کرد (Asikinler و McLellan^۳, ۱۹۸۰). در ناحیه یک غلظت لاكتات خون در یا نزدیک به‌حال استراحت باقی می‌ماند، در ناحیه دو غلظت لاكتات خون افزایش می‌یابد اما میزان تولید و دفع آن در حالت تعادل قرار دارد، و در ناحیه سه میزان تولید لاكتات بیش از مقدار دفع آن است (Seiler و Kjerland^۴, ۲۰۰۶). ورزشکاران نخبه و نسبتاً ورزیده از ضربان قلب برای ارزیابی توزیع شدت تمرین در طول جلسات تمرینی استفاده می‌کنند (Esteyo Lanao^۵, ۲۰۰۵؛ Seiler و Kjerland, ۲۰۰۶). به هر حال، مدت زمان تمرین در هر یک از این سه مناطق شدت تمرینی، برای بهبود سازگاری‌های فیزیولوژیکی و جلوگیری از استرس بیش از اندازه که منجر به بیش تمرینی می‌شود، هنوز به اثبات نرسیده است. اخیراً کالج آمریکایی پزشکی ورزشی^۶ (ACSM) و انجمن قلب آمریکا^۷ (AHA) فعالیت فیزیکی با شدت متوسط حداقل به مدت ۳۰ دقیقه با فرکانس ۵ روز در هفته و ۲۰ دقیقه فعالیت فیزیکی با شدت شدید با فرکانس ۳ روز در هفته و یا ترکیبی از هر دو را برای بهبود VO_{max} و سلامتی توصیه کرده است (Haskell و Hämkarlan, ۲۰۰۷). در پژوهشی اسوین و فرانکلین (۲۰۰۲) نشان دادند که تمرین با شدت شدید (۶۰ تا ۸۴٪ اکسیژن مصرفی ذخیره

-
1. Mujika.
  2. Kindermann et al.
  3. Skinner and McLellan.
  4. Seiler and Kjerland.
  5. Esteve-Lanao.
  6. American College of Sports Medicine.
  7. American Heart Association.

(VO_2R) منجر به افزایش بیشتری در ظرفیت هوایی نسبت به تمرین با شدت متوسط (۴۰-۵۹٪) می‌شود. بهویژه، بعضی از مطالعات که بیشتر از یک شدت تمرین هوایی تداومی را مقایسه کردند، در حالی که حجم کلی یا انرژی مصرفی تمرین را کنترل می‌کردند افزایش معنی‌داری را در ظرفیت هوایی در گروه با شدت بالا یافته‌اند (گوتین و همکاران، ۲۰۰۲؛ کانک و همکاران، ۲۰۰۲؛ او دونووان و همکاران، ۲۰۰۵؛ کرایس و همکاران، ۱۹۹۷). با وجود این چندین مطالعه نشان داده‌اند که تفاوتی بین گروه‌های که تمرین تداومی را با شدت‌های مختلف انجام می‌دادند یافت نشد (آسیکینن، ۲۰۰۳؛ برانج و همکاران، ۲۰۰۰؛ دیپیتروو و همکاران، ۲۰۰۶؛ هلگراد و همکاران، ۲۰۰۷). در نهایت، هدف از پژوهش حاضر مقایسه تأثیر دو شدت تمرینی، در اولین نقطه چرخش لاكتات^۱ (LTP_1) یا اولین آستانه تهویه‌ای (VT_1) و دومین نقطه چرخش لاكتات^۲ (LTP_2) یا دومین آستانه تهویه‌ای (VT_2) بر متغیرهای قلبی تنفسی پسران غیرفعال می‌باشد.

۱-۲- بیان مسئله

آستانه بی‌هوایی که به عنوان افزایش ناگهانی در مقدار لاكتات خون، یا افزایش در نسبت لاكتات به پیروات تعریف می‌شود، به‌طور وسیعی در طراحی و تدوین برنامه‌های استقامتی به کار برده می‌شود (نیل و همکاران^۳، ۲۰۱۱). این شاخص همچنین به عنوان وسیله‌ای برای پیش‌بینی عملکرد ورزشکاران استقامتی مورد استفاده قرار می‌گیرد (کوئن و همکاران^۴، ۲۰۰۱). تعدادی از مطالعات، تعیین کردند که دو آستانه تهویه‌ای یا آستانه لاكتات (LT_s) در طول تمرین تا واماندگی وجود دارد. از نقطه نظر فیزیولوژیکی، سه مرحله تأمین انرژی و دو نقطه شکست را می‌توان با افزایش شدت تمرین تعریف کرد. اصطلاحات بسیاری برای اولین و دومین آستانه لاكتات توصیف شده است. طبق نظر اسکینر و مکلیان،

-
1. First Lactate Turnpoint.
  2. Second Lactate Turnpoint.
  3. Neal et al.
  4. Coen et al.